

Αριθμός 338

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ
ΤΟΥ 2001 ΜΕΧΡΙ 2003 (ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΤΟΥ 2001,
122 (Ι) ΤΟΥ 2001, 139 (Ι) ΤΟΥ 2002, 10(Ι) ΤΟΥ 2003
ΚΑΙ 80(Ι) ΤΟΥ 2003)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 11

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 11 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση.

Τίτλος: Κυβερνητική εγγύηση για εξασφάλιση δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.) – Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

1. Διαδικασία:

Στις 8 Ιανουαρίου, 2004 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, προσχέδιο νέου ατομικού μέτρου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κυβερνητική εγγύηση για εξασφάλιση δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.) – Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων (εφεξής καλουμένων ως ο "Νόμος") και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου είναι το Υπουργείο Οικονομικών·
- (β) ο στόχος του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου είναι η χρηματοδότηση του Αναπτυξιακού Προγράμματος της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (εφεξής καλουμένης ως η «Αρχή» ή η «ΑΗΚ») και συγκεκριμένα του επενδυτικού προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό του δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στις αγροτικές περιοχές·
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή εγγύησης που παρέχεται από το Δημόσιο και θα καλύπτει το 100% του δανείου, ύψους 40 εκατομμυρίων λιρών Κύπρου, το οποίο προτίθεται να συνάψει η Αρχή με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου θα είναι 15 έτη, με πενταετή περίοδο χάριτος, και το δάνειο θα φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Αρμόδιας Αρχής, η παροχή δημόσιας εγγύησης έχει ως συνέπεια τη μείωση του επιτοκίου κατά 0,75% σε σχέση με το σύνηθες επιτόκιο που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τέτοιου είδους δάνεια. Η ενεργοποίηση της εγγύησης συνδέεται συμβατικά με ειδικούς και εκ των προτέρων συμφωνηθέντες όρους·
- (δ) το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης υπολογίστηκε κατά προσέγγιση από τον Έφορο, σύμφωνα με τα στοιχεία της εγγύησης, του δανείου και της συνολικής επένδυσης που κοινοποιήθηκαν από την Αρμόδια Αρχή, στο 2,25% της συνολικής επένδυσης, που ανέρχεται σε 80 εκατομμύρια λίρες Κύπρου, δηλαδή σε 1,8 εκατομμύρια λίρες Κύπρου·

Ε.Ε. 3799

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 221

- (ε) επιλέξιμο κόστος είναι οι δαπάνες για γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμό για την κατασκευή της Φάσης III – Μονάδα 4 του νέου σταθμού του Βασιλικού·
- (στ) δικαιούχος του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου είναι η Αρχή, η οποία είναι νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου που εγκαθιδρύθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με τον περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμο, Κεφ. 171 και τους περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμους του 1960 μέχρι 2003·
- (ζ) η νομική βάση του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου είναι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 43.163 ημερ. 6.10.1995·
- (η) η Αρμόδια Αρχή δεσμεύτηκε να τηρεί τους κανόνες σώρευσης, όπως αυτοί αναφέρονται στον Κανονισμό 10 των περί Ελέγχου των Δημόσιων Ενισχύσεων (Δημόσιες Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα) Κανονισμών.
3. Αξιολόγηση του κοινοποιηθέντος ατομικού μέτρου:
- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημόσιων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, "δημόσια ενίσχυση" σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής κατά το μέτρο που επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις του Νόμου:
- (i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο. Σύμφωνα με τους περί Ελέγχου των Δημόσιων Ενισχύσεων (Δημόσιες Ενισχύσεις που Χορηγούνται με τη Μορφή Εγγυήσεων) Κανονισμούς του 2001, για εγγυήσεις δανείων, το ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης για δεδομένο έτος υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του επιτοκίου της αγοράς και του επιτοκίου που καταβάλλεται χάρη στη δημόσια εγγύηση, μετά από αφαίρεση των καταβληθέντων ασφαλιστρών. Η Αρχή δεν κατέβαλε οποιοδήποτε ασφαλιστρο για την παρεχόμενη εγγύηση. Η παρεχόμενη δημόσια εγγύηση, χωρίς την καταβολή από το δικαιούχο του συνήθους ασφαλιστρού που ισχύει στην αγορά για τέτοιου είδους εγγύηση, σημαίνει παραίτηση του Δημοσίου από ασφαλιστρο που θα εισέπραττε κανονικά και άρα απώλεια δημοσίων εσόδων·
- (ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η παροχή δημόσιας εγγύησης χωρίς την καταβολή ασφαλιστρού από την ΑΗΚ και η εξασφάλιση μειωμένου επιτοκίου για τα δάνειά της σημαίνουν οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο δε θα είχε λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής της δραστηριότητας·
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση παρέχεται σε συγκεκριμένη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας·
- (iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται στην ΑΗΚ μειώνει το κόστος των υπηρεσιών της με αποτέλεσμα να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά ενέργειας με ευνοϊκότερους όρους σε σχέση με τις μη ενισχυόμενες κυπριακές ή ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και διανομή άλλων μορφών ενέργειας. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση επηρεάζει τη θέση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά ενέργειας της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στη Δημοκρατία παραμένει μία κλειστή, μη απελευθερωμένη αγορά. Το ηλεκτρικό ρεύμα παράγεται και διανέμεται σε όλη τη Δημοκρατία από την Αρχή, με αποτέλεσμα να μην υφίστανται συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού.
- Η Αρχή, επομένως, δεν ανταγωνίζεται με οποιαδήποτε επιχείρηση στην παραγωγή, προμήθεια και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας στη Δημοκρατία. Λαμβάνοντας, επίσης, υπόψη το μικρό μέγεθος του δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και την ανύπαρκτη διασύνδεση (εισαγωγές-εξαγωγές) με αγορές άλλων χωρών, δεν υφίσταται ζήτημα νόθευσης του ανταγωνισμού με μη ενισχυόμενες ξένες επιχειρήσεις του τομέα παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εντούτοις, η νόθευση του ανταγωνισμού υφίσταται στο επίπεδο μεταξύ των διάφορων πηγών ενέργειας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Κύπρο λειτουργούν βιομηχανικοί και οικιακοί καυστήρες που χρησιμοποιούν ως καύσιμο είτε τον ηλεκτρισμό είτε το υγραέριο είτε το πετρέλαιο, η χορήγηση ενισχύσεων στο μοναδικό παραγωγό και διανομέα ηλεκτρισμού μειώνει τις τιμές του ηλεκτρισμού και νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό σε βάρος των προμηθευτών πετρελαίου και υγραερίου. Η νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού επεκτείνεται και στην αγορά συστημάτων θέρμανσης και κουζινών που χρησιμοποιούν υγραέριο ή ηλεκτρισμό.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το κοινοποιηθέν ατομικό μέτρο συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει

στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες όμως απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά τις κατηγορίες ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης.

- (δ) Στη συνέχεια, εξετάστηκε σε ποια από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση. Κρίθηκε ότι αυτή δύναται να εγκριθεί βάσει των Κανονισμών που καθορίζουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση, δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) του Νόμου, δημόσιων ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα, ως ενισχύσεων για την προώθηση συγκεκριμένων οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 6 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Δημόσιες Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα) Κανονισμών του 2002 (εφεξής καλουμένων ως «Κανονισμοί») αρχική επένδυση είναι η επένδυση πάγιου κεφαλαίου, η οποία αφορά τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων, την επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή την έναρξη δραστηριότητας, η οποία συνεπάγεται θεμελιώδη αλλαγή στο προϊόν ή τη μέθοδο παραγωγής μιας υφιστάμενης εγκατάστασης διαμέσου του εξορθολογισμού, της διαφοροποίησης ή του εκσυγχρονισμού, και δεν περιλαμβάνει τις επενδύσεις αντικατάστασης. Οι ενισχύσεις για αρχικές επενδύσεις υπολογίζονται σε ποσοστά επί της αξίας της επένδυσης. Η αξία καθορίζεται με βάση ένα ομοιόμορφο σύνολο κόστων που καλύπτει τα γήπεδα, τα κτήρια και τον εξοπλισμό. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 7(2) και 11, ο Έφορος δύναται, κατά το προενταξιακό στάδιο, να εγκρίνει ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για όλη την Κύπρο με ένταση που δε θα υπερβαίνει το 20% του Καθαρού Ισοδύναμου Επιχορήγησης, όπως ορίζεται στους Κανονισμούς.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, ο ορισμός των επενδύσεων της κοινοποιηθείσας ατομικής ενίσχυσης, η ένταση και το επιλέξιμο κόστος είναι συμβατά με τους Κανονισμούς. Επίσης, το ελάχιστο ποσοστό συμβολής του δικαιούχου είναι πάνω από 25% όπως ορίζουν οι διατάξεις των Κανονισμών. Η ενισχυόμενη επένδυση θα διατηρηθεί στην περιοχή που χορηγείται η ενίσχυση για περίοδο που θα υπερβαίνει τα πέντε έτη. Επίσης, η αίτηση ενίσχυσης υποβάλλεται πριν αρχίσουν οι εργασίες της επενδυτικής πρότασης.

Επισημαίνεται ότι η ένταση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης δεν ξεπερνά το προσαρμοσμένο ανώτατο όριο περιφερειακής ενίσχυσης

που καθορίζει η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Πολυτομεακό Πλαίσιο για τις Περιφερειακές Ενισχύσεις προς Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2002/C 70/04).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(3), οι διατάξεις των Κανονισμών δεν εφαρμόζονται στις ατομικές ενισχύσεις, εκτός εάν παρασχεθούν επαρκή στοιχεία που να ικανοποιούν τον Έφορο ότι με τη χορήγηση των ενισχύσεων αυτών επιδιώκεται σκοπός περιφερειακής ανάπτυξης. Κατά την αξιολόγηση της ενίσχυσης, ο Έφορος έλαβε υπόψη τα εξής:

- (i) Η ενίσχυση στοχεύει στη χρηματοδότηση του επενδυτικού προγράμματος της ΑΗΚ για την κάλυψη της αύξησης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας για γεωργικούς και βιομηχανικούς σκοπούς κυρίως σε μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές,
- (ii) οι επενδύσεις γίνονται σε μία περιοχή επιλέξιμη ως προς το άρθρο 5(1)(β),
- (iii) το επενδυτικό πρόγραμμα θα ενθαρρύνει την εγκατάσταση περισσότερων νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές, αφού θα παρέχει τις απαραίτητες διευκολύνσεις ως προς την ικανοποιητική παροχή ηλεκτρικού ρεύματος,
- (iv) αναμένεται ότι θα δημιουργηθούν άμεσα ή έμμεσα νέες θέσεις εργασίας. Υπολογίζεται ότι κατά τη διάρκεια της κατασκευής θα εργοδοτηθεί προσωπικό για 40.000 ανθρωπομήνες ενώ θα δημιουργηθούν και 130 μόνιμες θέσεις εργασίας εντός της ΑΗΚ για τη λειτουργία του σταθμού. Αναμένεται αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης ιδιαίτερα σε αυτές τις περιοχές στους τομείς της γεωργίας, της βιομηχανίας και του αγροτουρισμού. Παράλληλα αναμένεται ότι θα αποθαρρυνθεί η εσωτερική μετανάστευση προς τα αστικά κέντρα,
- (v) δε θα υπάρξει επιβάρυνση του περιβάλλοντος, αφού ο σταθμός και το δίκτυο θα λειτουργούν πληρώντας όλα τα περιβαλλοντικά κριτήρια που θέτει η κυπριακή και ευρωπαϊκή νομοθεσία,
- (vi) οι τομεακές επιπτώσεις είναι πολύ περιορισμένες, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση στην αγορά ενέργειας στην Κύπρο (μη απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, μη αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μικρό μέγεθος του δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και ανύπαρκτη διασύνδεση (εισαγωγές-εξαγωγές) με αγορές άλλων χωρών). Οι τυχόν τομεακές επιπτώσεις αντισταθμίζονται σαφώς από τις προαναφερθείσες περιφερειακές.

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ατομική ενίσχυση προσφέρει σαφή και προφανή πλεονεκτήματα για το σύνολο της συγκεκριμένης περιοχής. Επομένως, η ενίσχυση δύναται να εγκριθεί με βάση τους περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Δημόσιες Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα) Κανονισμούς του 2002.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

Α. Η κοινοποιηθείσα ατομική ενίσχυση με τίτλο «Κυβερνητική εγγύηση για εξασφάλιση δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.) – Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου» συνιστά δημόσια ενίσχυση.

Η κοινοποιηθείσα ατομική ενίσχυση είναι συμβατή με τις διατάξεις του Νόμου και των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Δημόσιες Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα) Κανονισμών του 2002. Ως εκ τούτου, εκδίδεται θετική απόφαση.

Β. Η παρούσα Απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Οικονομικών.

Λευκωσία, 19 Ιανουαρίου 2004.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

25.06.002.221 (527. 2.1.6.5.2.11)